

ROMÁN

Josefa Aug. Tomiče.

Bosenský drak.

Autorisovaný

překlad

prof. Frant. Fehouna.

(Pokračování.)

U velikém rozčilení, rozjařen sladkými naděje sny dovlekl se Ali paša Vidaič ku své komnatě i strojil se na odpočinek.

Zítřejšího dne, když bylo již slunce vysoko na obloze vystoupilo, ubírali se Ali pašovi hosté dále. Bej zvonický, přistrojiv se do slavnostního obleku, že se celý stkvěl zlatem a stříbrem, vsedl na svého ohnivého bělouše, aby vyprovodil za hrad správce země, nového vezíra.

Když přijeli z hradu do města, našli plné ulice lidí, jenž se byli nahrnul, aby uziel hlavu země, sultánova náměstka.

Přívětivým okem patřil vezír na zástupy lidí, z nichž někteří se hluboce ukláněli, jiní v hluboké čtci i na tvář padali. Vznešenější přistupují s nachýlenou hlavou i líbají lem vezírova kaftanu.

Doprovodiv Morali pašu, rozloučil se s ním Ali Vidaič co nejsrdečněji, a taktéž i s ostatními hostmi: Memič agou a Gju' agou Sarajevským a pak se rychle zas navrátil do svého hradu.

Mahmud aga měl z rozkazu Ali pašova vyprovodit vezíra k řece Drinači, odkud měl vezír se dát k Vlasenici a Sarajevu do Tuzlaka. Při rozehodu pravil vezír Mahmud agovi:

„Drž se jak náleží, až přijde čas. Taková příležitost je vzácná.“

V ten způsob pronesli se i Memič aga i Gju' aga k Mahmud agovi, jenž přislíbil, že se zachová, jak se sluší.

Bylo zřejmo, že ten čtvrtáček byl v něčem srozuměn.

Od té doby míjeli Ali pašovi dnové z počátku v pokojném, posuději však netrpělivém očekávání. Ač vezír mu řekl: Měj strpení a vyčeká čas; nebude to dlouho trvat! Ale minuly již dva měsíce a toužebně očekávaný ferman ještě posavad nepřišel. Již nastala zima. Studený vítr oloupl stromy o poslední list a nárazem s jím dechem utužil povrch země.

Ali paša pozbyl již vší naděje, i byl přesvědčen, že si s ním vezír Morali paša jen šašky tropil, aneb jej lstivým způsobem chtěl zkušeti chtěl. Ale brzy se přesvědčil, že byl na omylu. Asi v polovici měsíce listopadu přibyl do Zvoníku týž tartar (posel na koni), který byl před rokem odevzdal Ali pašovi cařský ferman o jeho svržení. Nyní přinesl jiný ferman, kterýmž se Ali Vidaič, dědičný bej Zvonický, jmenuje dědičným pašou Srebrnickým.

Bylo to veliké vyznamenání, krásná příležitost k ještě větší důstojnosti a bohatství. Dosud byli Vidaičové dědičnými pány toliko jednoho hradu a od nynějška měl jim připadnouti v dědictví celý pašalík. Sláva, lesk a zámožnost rodu Vidaičova jest tím zabezpečena.

Tak soudil mladý Ali paša, obdržev cařský ferman a ve své veliké radosti vztýčil na nejvyšší věži rovní veliký svůj prapor i dal na počest sultánova fermanu vypáliti padesát ran z děl postavených na hradních valcích.

Městem roznesla se ihned zpráva, že se stal Ali Vidaič pašou srebrnickým a že opustí Zvonický hrad, dědictví svých předků, a bude v Srebrnici přebývatí.

Zvoničtí želeli svého mladého hospodáře, neb jej ctíli a milovali jako hrdinu a jakožto potomka starobylého a věhlasného rodu, kterýž tím hradem od prastarých dob vládl.

Malý Ahmet — tak se jmenoval po starším bratru své matky synáček Ali pašův — uslyšev houkání děl, jímž se celý hrad otřásal, přitulil se rychle k matici i chvěje se na celém těle poslouchal hromové rány.

„Neboj se, moje zlato!“ pravila k němu Mejra usmívajíc se. „Tvůj otec se rodí, že se mu dostalo pro tebe většího dědictví. Dejž Báh, abys byl mocným a slavným a“ — doložila tišším hlasem — „šťastnějším tvé matky.“

„Amen!“ pravila Jurka.

S veselou tváří vešel do komnaty Ali paša. Zpozorovav jej synáček jeho přiběhl k němu a objal ho kolem nohou svýma malýma ručkama.

Ali paša posadil se na pohovku vedle Mejry a posadil dítě na koleno, jež žvatlajíc otci vyprávělo, jak venku děla houkají, že musel se svému mazlíčku od srdce zasmatí.

„Sultán mně odpustil,“ jal se Ali paša mluvit k Mejře, když byla Jurka z pokoje odešla, „ano, co více, on mi i prokázal velikou milost, jaké již dlouho v Bosně nepamatuji. Stal jsem se dědičným pašou srebrnickým, to není maličkost. Proč je skaderský paša Mustafa Bušatlija dnes tak mocným, že i Cařihrad před ním se třese? Proto že byl jeho rod od věků v dědičném držení skaderského pašalíku. Tak se boháči i rod Vidaiču stane mocným a bude za nějaký čas počítán mezi první rody v Bosně.“

„Raduji se, že se vyplnilo tvé vrozené přání, pane,“ pravila Mejra, zabývajíc se jenným vysíváním. „A že ti sultán odpustil. Nyní budeme pokojnější a nebudu se aspoň báti jeho pomsty nad námi.“

„Nyní se nepiš čeho báti, neb místo pomsty pamatoval na mne sultán milostí svou. Díky mu za to. Já i můj rod budeme mu za to vděčni.“

„Kdy minis se odebrati do Srebrnice, pane?“

„Této zimy se odtud nehnu. Bude i pro tebe příjemnější, vydáme-li se až na jaře na cestu.“

„Jest mi příjemnější, Ali pašo: v zimě je cestování obtížno.“

I zůstalo při tom, že Ali paša Vidaič na jaře vydá se na cestu do Srebrnice a převezme vládu nad tím pašalíkem.

Beji a kapitáni bosenski nemálo se zarazili, že se stal Ali Vidaič dědičným pašou srebrnickým. Sultánovi přátelé radovali se z toho, jsouce přesvědčeni, že sultán tím

způsobem získal na svou stranu mocného odpáree svého, kdežto protivníci, s nimiž až do posledního okamžiku Vidaič držel, proklínali ho jako odpadlíka a zrůdce, jenž za odměnu sultánovu zradil své bratry a přátele, jen aby upokojil žádost svou po bohatství a důstojenství.

Mezi přátely sultánovými byl nieměně jeden, jenž o Ali pašovi právě tak soudil, jako protivníci caře Mahmuda. Muž ten byl kapitán v Gradačci, Husejn bej, je muž osud nedopřál Ali pašovy choti.

Uhodila pravá zima. Hluboký snih přikryl zemi i opatroval poklady přírody, až se tato na jaře ze spánku probudí, aby pak osvěženou silou dala se do práce. Jakmile snih roztál a teplé jarní větry osušily zemi, napsal Ali paša list Memič agovi, a jann srebrnickému, v kterémž mu oznamuje, že za měsíc přibude do Srebrnice a převezme vládu nad pašalíkem, který obdržel od sultána.

Kurýr, který to psaní doručil Memič agovi, přinesl nazpět odpověď od něho. Ali paša nstrnul podivením, když byl krátkou, ale rozhodnou odpověď Memičovu přečetl.

„Dosud jsem vládl já v Srebrnici,“ tak zněla odpověď. „a poněvadž nejsem svržen, budu vládnouti i na dále. Pána nad sebou nebudu trpěti, a domníváš-li se, že tobě cařský ferman udílí právo větší mého, tož jenom přijď.“

V té době nebylo takové vyzvání nic kromobyčejného. Sultánova a vezírova moc byla tak slabá, že každý činil, co chtěl. Kapitáni a beji vedli pospolu rodinné války, a vezírovi bylo klidně dívati se na krvavé boje, protože neměl síly, aby se do toho vmísil a pořádek zjednal.

Memič aga byl povždy věrný přívrženec caře Mahmuda, důvěrník veškerych jeho vezírů v Bosně.

(Pokračování.)